

BALANÇ DE GESTIÓ DE RESIDUS

Any 2022

Govern d'Andorra

LA GESTIÓ DE RESIDUS. Any 2022

1. INTRODUCCIÓ

La Llei 25/2004, del 14 de desembre, de residus reconeix el dret a l'accés a la informació ambiental i, entre altres aspectes, estableix, a l'article 6, que les administracions han de publicar i difondre informació general relativa a la gestió de residus. Per aquest motiu, el Govern va aprovar el 30 d'abril del 2008 el Reglament sobre l'accés a la informació ambiental en l'àmbit dels residus, que fixa l'obligació de les administracions públiques de subministrar informació i, en particular, un informe anual sobre la gestió dels residus.

L'any 2022 ha estat un any de canvis quant a legislació i normativa, ja que s'han aprovat diversos documents relacionats directament o indirectament amb la gestió dels residus. **Concretament, el 30 de juny del 2022 el Consell General va aprovar la Llei 25/2022, d'economia circular** (en endavant, "LEC"), i **el 9 de novembre del 2022 el Govern va aprovar l'Estratègia nacional d'economia circular** (en endavant, "ENEC") – Horitzó 2035, que va comptar amb un procés de validació previ per part de la ciutadania, els sectors econòmics i les institucions. Abans de finalitzar l'any, concretament **el 22 de desembre del 2022, el Govern va aprovar el nou Pla nacional de residus – Horitzó 2035** (en endavant, "PNR"), amb un treball previ i la validació per part de la comissió de coordinació i desenvolupament del PNR. Aquests documents clau marquen les línies estratègiques en matèria de gestió de residus per als anys vinents.

En capítols posteriors d'aquest balanç de residus del 2022 s'explicaran amb detall els documents mencionats amb anterioritat; no obstant això, a grans trets, els punts més importants per considerar són:

La LEC té per objecte promoure la transició cap a una economia circular, passant d'una economia lineal a un model econòmic més eficient i sostenible que optimitza l'ús dels recursos naturals, minimitza els impactes ambientals, fomenta l'eficàcia en aconseguir que els productes i recursos mantinguin la utilitat i el valor tant temps com sigui possible, i evita emissions i pèrdues materials. El model circular també promou un consum responsable i eficient minimitzant la generació de residus i optimitzant-ne la gestió, augmentant la reutilització i el reciclatge i reduint les opcions de gestió de residus menys eficients.

L'ENEC té per objectiu principal fixar un full de ruta per impulsar la transició cap a una economia circular a l'horitzó 2035. Per assolir els objectius i les finalitats de la LEC, a l'ENEC es marquen sis eixos estratègics, centrats en el consum sostenible, els sistemes de producció, el PNR, la transició social, el rol exemplar de l'Administració i la governança i el seguiment.

Finalment, el PNR ha quedat integrat dins de l'ENEC com un eix estratègic però amb entitat pròpia. El PNR inclou una diagnosi de la situació actual dels residus, estableix

els objectius que cal tenir en compte amb un horitzó 2035, en consonància amb la LEC, i defineix els programes i actuacions per als primers cinc anys (2023-2027), així com el pla de comunicació que hi dona suport.

En l'elaboració de tots aquests documents s'ha perseguit l'alineament amb les directives europees més recents en matèria de residus, principalment les incloses en el paquet de mesures d'economia circular, aprovat el 30 de maig del 2018 i que va derivar en la modificació de les principals directives europees sobre residus, com ara la Directiva (UE) 2018/851, que modifica la Directiva 2008/98/CE, sobre els residus; la Directiva (UE) 2018/852, que modifica la Directiva 94/62/CE, relativa als envasos i residus d'envasos; la Directiva (UE) 2018/850, que modifica la Directiva 1999/31/CE, relativa a l'abocament de residus; la Directiva (UE) 2018/849, que modifica la Directiva 2000/53/CE, relativa als vehicles al final de la seva vida útil; la Directiva 2006/66/CE, relativa a les piles, als acumuladors i als residus de piles i acumuladors, i la Directiva 2012/19/UE, sobre els residus d'aparells elèctrics i electrònics.

Així mateix, aquest marc normatiu permetrà l'alineació amb la Directiva 2019/904 del Parlament Europeu i Consell, del 5 de juny de 2019, relativa a la reducció de l'impacte de determinats productes de plàstic en el medi ambient i que se centra en els plàstics d'un sol ús. D'aquesta manera, es permetrà que el nostre marc legal sigui compatible amb els dels països veïns.

Per tant, els objectius en matèria de residus per als anys vinents són ambiciosos quant a la prevenció de residus i la millora de la gestió actual dels residus, per ser més eficients i més sostenibles, però també quant a l'allargament del cicle de vida dels productes i el foment del consum responsable i sostenible.

2. MARC LEGAL

Les actuacions en l'àmbit de la gestió de residus s'emmarquen en la normativa andorrana en vigor, en l'acord bilateral amb Espanya i en els convenis internacionals.

El marc legal general per a la gestió de residus és la Llei 25/2004, del 14 de desembre, de residus, que té com a objectiu bàsic permetre al Govern “dur a terme una gestió ambientalment racional dels residus de manera que garanteixi la preservació de la salut de les persones i la protecció del medi ambient, i proveir el marc jurídic necessari per a la realització dels objectius del Pla nacional de residus”. I recentment, també per la Llei 25/2022, del 30 de juny, d'economia circular, tal com s'ha exposat anteriorment.

La Llei 25/2004, de residus, establia un ordre de prioritat en les opcions de gestió de residus que es basava en la Directiva europea 89/429/CEE; aquestes opcions també estaven incloses en el Pla nacional de residus: prevenció, reutilització, reciclatge, valorització energètica i eliminació segura.

No obstant això, la LEC revisa aquesta jerarquia i modifica la Llei 25/2004, de residus, per adaptar-la a la Directiva 2008/98/CE de residus i la seva modificació (Directiva 851/2018), en què la jerarquia de residus és: prevenció, preparació per a la reutilització, reciclatge, valorització (inclosa la valorització energètica) i eliminació.

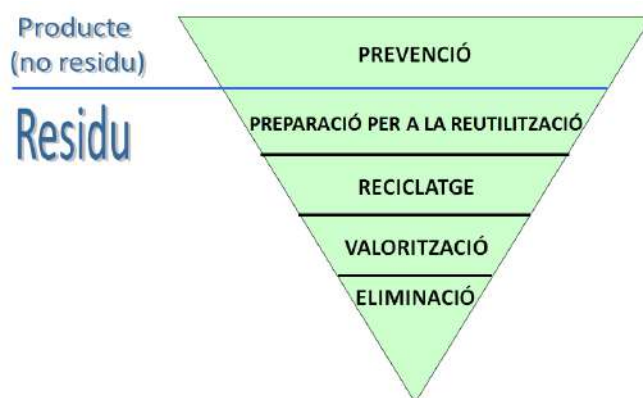

Figura 1. Jerarquia en la gestió dels residus

Tots els residus generats a Andorra són gestionats seguint els criteris ambientals més correctes i segons la tecnologia disponible, així com segons la jerarquia de gestió de residus. Hi ha diverses línies de recollida segons la composició i l'origen.

Cal tenir en compte que la recollida selectiva dels residus urbans (com a mínim de les fraccions de residus de paper, envasos, vidre, matèria orgànica, tèxtils, domèstics perillosos, voluminosos i altres determinats reglamentàriament) és competència dels comuns, mentre que la gestió final és competència del Govern.

A grans trets, l'organització de la recollida i la gestió de residus és la següent:

- 1. Recollida amb contenidors al carrer:** es disposa de contenidors al carrer per recollir selectivament les fraccions segregades dels residus sòlids urbans (RSU), el

vidre, els envasos lleugers, el paper i el cartró, els olis vegetals i el tèxtil. A més, hi ha punts de recollida selectiva dintre de locals de comerços, institucions i centres sanitaris per a piles, mòbils i medicaments caducats.

2. Recollida porta a porta sense contenidor: per a determinats residus, com els voluminosos i el paper i el cartró, es fa la recollida porta a porta.

3. Deixalleries comunals, minideixalleries i deixalleries mòbils: estan destinades a recollir els residus de particulars. Les deixalleries que actualment hi ha en funcionament per als ciutadans són:

- Deixalleria comunal de les valls del Nord (les parròquies d'Ordino i la Massana comparteixen les instal·lacions).
- Deixalleria comunal de Sant Julià de Lòria.
- Deixalleria comunal d'Encamp i de Canillo (les dos parròquies comparteixen les instal·lacions).
- Deixalleria comunal d'Escaldes-Engordany.
- Deixalleria comunal d'Andorra la Vella (comparteix espai amb la deixalleria industrial).
- Deixalleria comunal del Pas de la Casa.

D'altra banda, cal destacar que, molt sovint, les deixalleries comunals estan emplaçades en zones allunyades del centre de la població i, per aquest motiu, alguns comuns han situat minideixalleries als nuclis urbans amb la finalitat de facilitar les recollides als usuaris. El 2022 les minideixalleries en funcionament estan ubicades a:

- Escaldes-Engordany: aparcament del Fener.
- Sant Julià de Lòria: aparcament de les Feixes del Rabató.
- Andorra la Vella: als aparcaments del parc Central, de la Valira, de Meritxell 1, del Trillà, del Cedre i de la Roureda de Malreu de Santa Coloma, a l'aparcament d'autobusos del centre de la ciutat (Prat de la Creu) i al carrer Terra Vella.

L'any 2017, per tal d'apropar el reciclatge als nuclis més allunyats, i seguint les accions del PNR, es van instal·lar vuit deixalleries mòbils, una per a cada parròquia i una altra d'específica per al Pas de la Casa.

Altres parròquies, com Encamp, Canillo o la Massana, han instal·lat al carrer contenidors que fan la funció de minideixalleries urbanes i on es poden recollir diversos residus.

4. Deixalleria industrial del Centre de Tractament de Residus: en aquesta deixalleria s'hi recullen els residus procedents de les petites indústries, els comerços, les empreses del país i l'Administració. També rep la major part dels residus procedents de les deixalleries i minideixalleries comunals.

5. Gestors privats de residus: alguns dels residus generats són gestionats directament per gestors privats de residus autoritzats. Els residus que accepten solen ser els que no es poden recollir als emplaçaments o a les instal·lacions mencionats anteriorment i que requereixen una via de gestió específica.

6. Centre de Tractament de Residus (CTR): aquesta instal·lació rep directament els residus sòlids urbans (RSU), els residus assimilables a urbans (RAU), els llots procedents de les estacions depuradores d'aigües residuals (EDAR), els residus carnis i els residus hospitalaris.

L'any 2022 s'han generat més de 149.590 tones de residus a Andorra; un 27% s'ha tractat al país i un 73% s'ha exportat per a la gestió final fora del país. Aquesta quantitat inclou tots els residus generats al país, com ara els residus domèstics (residus urbans i residus assimilables procedents de comerços, indústries i institucions, incloses les fraccions recollides de manera selectiva) i tots els residus exportats directament per gestors de residus a plantes de valorització o eliminació. No hi estan inclosos els residus de terra i pedres procedents de la construcció, dels quals se'n van exportar 223.647 tones destinades a valorització, xifra que representa un augment del 2% respecte de l'any anterior (220.007 tones exportades el 2021).

GESTIÓ FINAL DELS RESIDUS	TRACTATS AL PAÍS		EXPORTATS		TOTAL tones
	tones	%	tones	%	
2016	38.532	35	71.216	65	109.748
2017	38.093	30	87.352	70	125.445
2018	40.715	30	96.035	70	136.750
2019	40.996	30	94.373	70	135.369
2020	40.139	30	93.197	70	133.336
2021	38.310	28	99.421	72	137.731
2022	40.683	27	108.906	73	149.590

Taula 1. Balanç dels residus tractats a Andorra i exportats

Les dades del 2022 mostren un augment general d'11.858 tones dels residus generats; això suposa un increment del 8,6% respecte a l'any anterior.

En el marc de la situació general de la societat, cal tenir en compte que el 2022 es pot considerar com l'any de la recuperació posterior a la situació d'emergència sanitària causada pel coronavirus SARS-CoV-2, que es va estendre des del 2020 al 2021.

Aquest fet s'ha materialitzat en l'augment d'algunes de les fraccions de residus urbans degut a un funcionament més intens de les activitats econòmiques, com per exemple la fracció de rebuig (RSU) generat, amb un augment del 7,7% (28.084 tones el 2022, davant de les 26.081 tones del 2021), i que s'ha situat en valors similars als d'abans de la pandèmia.

D'altra banda, en el cas dels residus no urbans, també hi ha hagut augments importants relacionats amb la construcció, i, més concretament, s'ha constatat un augment de 5.978 t de runa (un increment del 9,7% respecte a l'any anterior).

3. PROGRAMES ESTABLERTS EN EL PNR

El nou PNR – Horitzó 2035 es va aprovar el 22 de desembre del 2022; així doncs, es va preveure que les actuacions marcades en el nou pla es comencessin a desenvolupar a partir del 2023.

Tot i així, durant el 2022 s'ha donat continuïtat a algunes de les actuacions previstes en l'anterior PNR, per al període 2017-2020.

PROGRAMA 1: PREVENCIÓ DE RESIDUS (PREV)

Per a aquesta primera opció en la jerarquia de la gestió de residus, el pla d'acció preveia un conjunt de deu accions destinades a evitar la generació de residus o a minimitzar-ne la quantitat o el caràcter nociu. La importància de la prevenció en les noves tendències relacionades amb la gestió dels residus afegeix encara més valor a aquest programa.

Els objectius específics són:

- Reforçar les iniciatives de prevenció i reutilització identificades que es considerin adequades.
- Dissenyar i impulsar noves iniciatives de prevenció i reutilització, especialment referides a residus d'elevat marge de prevenció/reutilització.
- Mantenir el rol exemplar de l'Administració en la prevenció i la reutilització.
- Incorporar nous conceptes i tendències relacionats amb la prevenció.

Els eixos d'actuació d'aquest programa són el malbaratament alimentari, la gestió de la matèria orgànica, el paper, el vidre, el plàstic i els embalatges. El conjunt de les accions del programa 1 s'ha englobat sota el lema "10 accions, menys residus", amb un logotip dissenyat específicament per a aquest programa.

Figura 2. Eixos del programa de prevenció

Les accions desenvolupades durant el 2022 han estat les següents:

- PREV-1. Enfortir la participació en la Setmana europea de la prevenció de residus

Andorra ha pres part en la 14a Setmana europea de la prevenció de residus (SEPR), del 19 al 27 de novembre del 2022, enguany sota el lema “Moda circular i sostenible. Generar residus és antiquat!”.

El conjunt de les administracions del país han organitzat diferents activitats, algunes de caràcter públic, obertes a la participació de tota la ciutadania, com ara tallers tant centrats en la temàtica del tèxtil com d’altres de reciclatge en general, la taula rodona dedicada al tèxtil “El tèxtil a debat” i la projecció al cinema del reportatge *The True Cost*, i altres activitats destinades a grups tancats, com ara escoles i gent gran, amb diversos tallers i mercats d’intercanvi, o de difusió de caràcter més general, com campanyes d’informació i formacions específiques.

Setmana Europea de la Prevenció de Residus

MODA CIRCULAR i SOSTENIBLE

Generar residus és antiquat!

19-27 Novembre 2022

21 15.30h TALLER DE COSTURA
Fem una bossa amb trossos de roba
La Vallreta (Encamp)

16h TALLER DE RECICLATGE
Fes el teu ninot amb mitjons vells i
desparellats
ES recomana portar mitjons vells
Ludoescola (Ordino)
(a partir de 8 anys)

16.30h TAULA RODONA
El textíl a debat
Sala d'actes del Comú
(Escaldes-Engordany*)

19h UPCYCLING FASHION
Taller de reciclatge creatiu de textíl
La Llacuna (Andorra la Vella)

22 17h TALLER DE RECICLATGE
Convertir una samarreta vella en una
bossa per a comprar.
Punt Jove (Canillo)

18h TALLER DE RECICLATGE
Fes la teva cartera o estola
ES recomana portar retalls de roba
Punt Jove (Ordino)

18.30h TALLER DE COSTURA
Canviar elements d'una camisa per
crochet.
La Vallreta (Encamp)

19h TALLER DE FUROSHIKI
Art d'emboïcar amb roba utilitzant
tècniques de nusos.
Taller textíl
(Escaldes-Engordany)

23 10h TALLER
Fes els teus cotons per desmaquillar.
Casa Pairal (La Massana)

17.30h TALLER DE COSTURA
Fem un ninot de neu amb mocadors
La Vallreta (Encamp)

18h TALLER DE RECICLATGE
Fes els teus emboïcalls
ES recomana portar retalls de roba
Casa Pairal (Ordino)

19h UPCYCLING FASHION
Taller de reciclatge creatiu de textíl
La Llacuna (Andorra la Vella)

20.30h PROJECCIÓ
Projecció documental "The True Cost"
Entrada Gratuïta
La Llacuna (Andorra la Vella*)

24 17.30h TALLER DE COSTURA
Fem titelles amb mitjons
La Vallreta (Encamp)

18h TALLER
Endreça els teus cables
Punt 400 (La Massana)

18.30h TALLER DE COSTURA
Canviar elements d'una camisa per
crochet
La Vallreta (Encamp)

25 20h UPCYCLING FASHION
Taller de reciclatge creatiu de textíl
La Llacuna (Andorra la Vella)

1/12 19h CONFERÈNCIA
"Documentant les crisis ambientals del
planeta" del fotògraf James Withlow
Delano, autor de l'exposició fotogràfica
del MN Museu de l'electricitat.
"Un planeta submergit pel plàstic". **

RESERVES I CONTACTES

*ANDORRA SOSTENIBLE I GOVERN: +376 603 000 o andorra.sostenible@andorra.ad
COMU DE CANILLO: +376 753 632
COMU D'ENCAMP: +376 731 490 o cultura@encamp.ad
COMU D'ORDINO: +376 878 154
COMU DE LA MASSANA: +376 836 505 (Punt 400) o +376 736 925 (Casa Pairal)
COMU DE ANDORRA LA VELLA: +376 730 035
COMU DE ESCALDES-ENGORDANY: +376 890 875 o sostenibilitat@e-a.ad
**FEDA: +376 739 111

#ewwr2022 #EWWRandorra #modacircular

Setmana Europea de la Prevenció de Residus

MODA CIRCULAR i SOSTENIBLE

Generar residus és antiquat!

19-27 Novembre 2022

ALTRES ACTIVITATS RELACIONADES

TALLERS I MERCATS D'INTERCANVI

21-24/11, 18.15h
Taller d'estampació de roba "recicla i tuneja la teva roba"
Espai 9 (La Massana)

21-25/11, matins
Tallers de reciclatge de texans destinats a escolars de 7 a 8 anys.
Diverses escoles (Escaldes-Engordany)

Mercats d'intercanvi de roba a les escoles:
- Col·legi Mare Jaier (alumnes 3r ESO) (18/11)
- EAMPE Encamp (25/11)

23/11, 16h
Taller de costura: tècnica japonesa "Boro"
llar de jubilats (Escaldes-Engordany)

30/11-01/12
Taller a les escoles amb el fotoperiodista James Withlow Delano (FEDA)

CAMPANYES I FORMACIONS

KOMTOKA
Campanya per a donar a conèixer la deixalleria als ciutadans i llançament de la nova web d'intercanvi (Deixalleria Vallis del Nord)

24/11, 10h
Formació sobre la gestió dels RAEEs (CIRASA - LSR)

Creació d'un mapa de punts de recollida de textil per a reciclar a la web www.mediambient.ad

LLIURAMENT DE PREMIS

22/11, 18.30h
Lliurament de premis del XVI concurs d'iniciatives ambientals. Sala d'actes del Comú (Escaldes-Engordany)

30/11, 19 h
Lliurament dels premis del concurs de fotografia "Una mirada Sostenible"
MW Museu de l'electricitat (FEDA)

#ewwr2022 #EWWRAndorra #modacircular

Figura 3. Cartells promocionals de les activitats de la Setmana europea de la prevenció de residus 2022

- PREV-2. Potenciar la reducció de materials d'un sol ús en esdeveniments festius, culturals i esportius i en l'àmbit escolar

Durant el 2022 s'ha continuat amb el servei de préstec de la vaixel·la reutilitzable a diverses entitats i particulars; en total s'ha cedit el material vuit vegades, amb un total de 980 gots i 712 plats.

- PREV-8. Promoure l'ús responsable del paper i la desmaterialització de la informació

En el marc del paper exemplar de l'Administració, i per tal de promoure l'ús responsable del paper i la desmaterialització de la informació, el 2018 es va implementar la signatura electrònica i alguns tràmits electrònics. Aquesta acció ha continuat fins avui, i per part del Ministeri de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat la gestió dels expedients generats es tracta en format digital, amb la consegüent reducció de paper.

L'Administració en general ha apostat fermament per donar un impuls a la digitalització de tots els expedients i l'eliminació de la seva versió en paper, i està posant a disposició del ciutadà nous tràmits electrònics.

- PREV-10. Gestionar el paper als centres escolars

Un dels projectes clau del Ministeri de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat, conjuntament amb el Ministeri d'Educació, és el projecte Escola verda, en què es tracta d'implementar les bones pràctiques mediambientals als centres escolars treballant la sensibilització des de la base.

En aquest sentit, l'objectiu marcat era aconseguir que el cent per cent de les escoles del país fossin escola verda. Segons les dades facilitades per Andorra Sostenible, durant el curs 2022-2023 s'ha assolit l'objectiu marcat i la totalitat de les escoles, tant públiques com privades, s'han adherit al projecte Escola verda.

- Altres accions de prevenció

A més d'aquestes accions, el 2022 també se n'han dut a terme d'altres, com ara:

El **banc d'aliments de Càritas**: l'objectiu és ajudar les famílies més necessitades i alhora minimitzar la quantitat d'aliments que es llencen a les escombraries. El 2022 s'han recollit **20,7 tones** d'aliments, de les quals unes 0,6 tones (un 3% de les entrades d'aliments) corresponen a aliments que si no s'haguessin aprofitat haurien esdevingut residus. Aquests aliments, i altres recursos per garantir l'alimentació dels beneficiaris, s'han distribuït entre 77 famílies beneficiàries.

D'altra banda, des que es va crear al juny del 2020 degut a la situació d'emergència sanitària, la **Creu Roja** ha continuat donant servei al seu banc d'aliments. Segons informació facilitada per la Creu Roja, durant el 2022 s'han recollit **23,8 tones** d'aliments i productes, de les quals 1,9 tones corresponen a aliments i productes que haurien esdevingut residus. Aquest recapte d'aliments i productes ha permès atendre 564 famílies, que han estat beneficiàries de la botiga solidària.

PROGRAMA 3: REUTILITZACIÓ I RECICLATGE (PREU)

Els objectius específics d'aquest programa són:

- Fomentar la preparació per a la reutilització; és a dir, qualsevol ús posterior d'un producte per a la mateixa finalitat per a la qual va ser utilitzat originàriament, mitjançant associacions sense ànim de lucre.
- Continuar fomentant la recollida selectiva i les (mini)deixalleries.
- Consolidar la recollida selectiva del tèxtil i de la matèria orgànica.
- Optimitzar el model de gestió de residus.

Les accions desenvolupades durant el 2022 han estat les següents:

- PREU-1. Fomentar les recollides selectives i l'ús de les deixalleries i les minideixalleries

El 2017 es van instal·lar a totes les parròquies, més una al Pas de la Casa, vuit deixalleries mòbils per tal d'apropar la recollida selectiva als ciutadans en diferents punts repartits per cada parròquia. Aquest projecte es troba totalment consolidat.

Figura 4. Deixalleria mòbil

Durant la Setmana del medi ambient del 2022 (del 5 al 13 de juny), el Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat, a través d'Andorra Sostenible, va lliurar papereres de cartró per al reciclatge de paper i cartró i envasos lleugers, així com embuts per reciclar l'oli usat.

En total, el 2022 s'han distribuït 250 unitats de papereres (119 papereres de paper i cartró i 131 papereres d'envasos lleugers). Aquests elements estan a disposició de la ciutadania a través d'Andorra Sostenible.

Figura 5. Papereres per al reciclatge de paper i cartró i envasos lleugers; i embuts per al reciclatge d'olis vegetals usats

- PREU-3. Definir i implantar el model de recollida i gestió de la fracció orgànica

El 7 de juny del 2017 el Govern va adjudicar la recollida i la gestió de la matèria orgànica amb l'objectiu de recollir aproximadament el 10% de la matèria orgànica produïda al Principat, fet que suposa unes 1.000 tones anuals. La recollida de la matèria orgànica dels grans productors es va iniciar el dilluns 31 d'octubre del 2017 amb catorze grans productors, vuit dels quals corresponien a centres comercials i la resta, a hotels i restaurants.

La xifra de grans productors ha anat variant des de l'inici de la recollida selectiva d'aquesta fracció. El 2019 es va arribar a comptar fins a 84 productors (9 de caràcter obligatori i 75 de caràcter voluntari); no obstant això, aquesta xifra ha anat variant en funció dels establiments de caràcter voluntari que s'hi han adherit o se n'han donat de baixa al llarg del temps. Durant els anys 2020-2021 la xifra d'establiments col·laboradors es va veure afectada per tancaments parcials o totals derivats de les mesures sanitàries pel coronavirus SARS-CoV-2. Durant el 2022 el nombre total de participants va ser de 69 establiments.

Tot i així, aquesta participació enguany ha permès recollir **835 tones** de matèria orgànica, que s'han exportat a una planta de compostatge pròxima al país per fer-ne compost.

Part del compost generat s'ha recuperat i s'ha posat a disposició dels comuns per utilitzar-lo a Andorra, en parcs i jardins.

Cal indicar que, segons es marca al nou Pla nacional de residus, aquesta fracció serà clau per complir els objectius marcats a la LEC, en què s'han d'assolir com a mínim els següents percentatges de preparació per a la reutilització i el reciclatge dels residus urbans: fins al 55% el 2025, fins al 60% el 2030 i fins al 65% el 2035.

Així doncs, caldrà anar ampliant de manera progressiva la implantació d'aquesta recollida a tots els grans productors i, posteriorment, afegir-hi la recollida domèstica de la ciutadania.

- PREU-4. Fomentar la reutilització i el reciclatge del tèxtil

Al setembre del 2019, Càritas Andorrana va inaugurar les instal·lacions del nou rober amb l'objectiu de donar més facilitats als usuaris i augmentar la reutilització o el reciclatge del tèxtil.

L'any 2022, el **rober de Càritas** ha recollit **74 tones**, de les quals internament se n'ha aprofitat el 28%, que s'ha destinat a les donacions o la venda com a roba de segona mà. La resta s'exporta a plantes per a la reutilització i el reciclatge del tèxtil.

De la mateixa forma que amb la fracció de la matèria orgànica, el nou Pla nacional de residus determina que aquesta fracció té un potencial de recollida selectiva moderat, amb què es preveu assolir un 31% de recollida per al 2035 respecte al 2% recollit el 2019.

Aquest any, la Setmana europea de prevenció de residus s'ha focalitzat en aquest residu i s'han dut a terme diferents accions, tal com s'ha marcat al punt PREV-1. Una d'aquestes accions ha estat posar a disposició dels ciutadans un mapa amb la ubicació dels contenidors del país on poden dispositar la roba per reciclar. El mapa és consultable mitjançant la pàgina web de Medi Ambient <https://www.mediambient.ad/recollides-selectives/altres-recollides>.

Figura 5. Mapa amb la ubicació dels contenidors per reciclar roba

- Altres accions destinades a la preparació per a la reutilització

Pneumàtics usats: els pneumàtics usats que rep la deixalleria industrial del CTR són exportats a una planta de reciclatge autoritzada. Aquí se'n fa una segregació prèvia i se separen els pneumàtics aptes per ser reutilitzats dels que seran valoritzats. L'any 2022 s'han reutilitzat **80,5 tones** de pneumàtics, xifra que representa un 8,3% dels exportats.

PROGRAMA 4: RESIDUS ASSOCIATS A UNA PROBLEMÀTICA ESPECÍFICA

Aquest programa està pensat per donar una sortida adequada a la gestió d'uns determinats residus que, malgrat que no són els més importants quantitativament, sí que ho són qualitativament. A més, en alguns casos suposen un impacte sobre el medi i el paisatge, com en el cas dels abocaments de residus al medi.

Els objectius específics d'aquest programa són:

- Assegurar la gestió correcta dels residus especialment perillosos.
- Eliminar els punts negres del paisatge, i millorar les línies de control i gestió d'aquests punts.

Les accions relacionades amb aquest programa dutes a terme el 2021 són:

- PESP-2. Potenciar la recollida de medicaments i radiografies

Els medicaments caducats són un residu específic que cal gestionar de forma correcta. En el cas dels medicaments produïts als centres i serveis sanitaris, queden coberts per la reglamentació específica del 17 de gener del 2007 que regula la gestió dels residus sanitaris.

D'altra banda, els residus de medicaments domèstics, és a dir, medicaments caducats o restes de medicaments que no s'utilitzen i que genera la ciutadania, s'han de portar als punts de recollida establerts a tots els centres de salut i a les deixalleries comunals.

Atès que això pot implicar desplaçaments importants, i tenint en compte que establir punts de recollida a les farmàcies, que són establiments més freqüentats per la ciutadania, facilitaria la recollida d'aquests residus, l'any 2019 es va aprovar el Decret del 20-2-2019 d'aprovació del Reglament pel qual es regula la gestió dels residus de medicaments. Aquest Reglament vol incentivar i facilitar la recollida de medicaments a les farmàcies que, de manera voluntària, vulguin establir un punt de recollida al seu establiment, i flexibilitzar la gestió i el transport fins a un centre d'emmagatzematge o tractament autoritzat.

L'any 2022 s'han recollit 6,3 t de medicaments caducats, 2 t de les quals s'han recuperat gràcies a la recollida dels medicaments caducats als centres d'atenció primària.

Així mateix, la implantació de les deixalleries mòbils, que han apropiat els punts de recollida a la ciutadania, ha permès potenciar la recollida de radiografies.

PROGRAMA 5: PREPARACIÓ DEL NOU PLA NACIONAL DE RESIDUS

Aquest programa es va crear per permetre analitzar la gestió actual dels residus i per reflexionar sobre un nou pla nacional de residus per a després del 2020, amb una gestió optimitzada i els instruments d'aquesta optimització, així com per facilitar l'adaptació, sempre que sigui tècnicament possible, a les exigències i les tendències de la Unió Europea en matèria de gestió de residus.

Aquest programa és el que ha centrat majoritàriament l'activitat de treball durant el 2021 i el 2022, ja que no només implicava la redacció d'un nou Pla nacional de residus, sinó que també estava directament lligat a la Llei d'economia circular i a l'Estratègia nacional d'economia circular, dins de la qual el Pla nacional de residus ha quedat integrat com un eix.

- PPNR-3. Definir l'estratègia del nou PNR

El 2020 es va presentar l'informe anomenat "Pla nacional de residus. Balanç 2001-2020", per tal de fer una mirada retrospectiva a aquests darrers vint anys de vigència del Pla nacional de residus 2001-2020.

https://www.mediambient.ad/images/stories/PDF/residus/Dossier_20_anys_PNR.pdf

Durant el 2021, es va licitar l'elaboració del nou Pla nacional de residus, que ha de marcar les línies estratègiques de la gestió dels residus amb la vista posada en el 2035.

Finalment, de conformitat amb l'article 11 de la Llei 25/2004, del 14 de desembre, de residus i amb l'article 7 de la Llei 25/2022, del 30 de juny, d'economia circular (LEC), es publicà el Pla nacional de residus - Horitzó 2035, que va ser aprovat pel Govern en la sessió del 22 de desembre del 2022.

Cal fer ressaltar que aquest nou Pla integra les perspectives més recents en la gestió dels residus, en particular tot el que fa referència als principis de l'economia circular, per respondre a les tendències del mercat i a les directives europees més actuals.

4. NORMATIVA RELACIONADA EN MATÈRIA DE GESTIÓ DE RESIDUS

LLEI 25/2022, DEL 30 DE JUNY, D'ECONOMIA CIRCULAR

En el marc d'un alineament amb les directives més recents en matèria de residus, principalment les incloses en el paquet de mesures d'economia circular, del 30 de maig del 2018, de la Unió Europea, i tenint en compte la gran importància d'un canvi d'hàbits en el funcionament del model de l'economia lineal actual per adoptar accions que ens permetin avançar cap a una economia circular, durant els darrers anys s'ha treballat en una llei que permetés donar resposta a aquestes necessitats i que a més fos complementària de la Llei 25/2004, del 14 de desembre, de residus.

El 30 de juny del 2022 el Consell General va aprovar la Llei 25/2022, d'economia circular (LEC).

Aquesta Llei té per objecte promoure la transició cap a una economia circular, passant d'una economia lineal a un model econòmic més eficient i sostenible que optimitza l'ús dels recursos naturals, minimitza els impactes ambientals, fomenta l'eficàcia en aconseguir que els productes i recursos mantinguin la utilitat i el valor tant temps com sigui possible, i evita emissions i pèrdues materials. El model circular també promou un consum responsable i eficient minimitzant la generació de residus i optimitzant-ne la gestió, augmentant la reutilització i el reciclatge i reduint les opcions de gestió de residus menys eficients. També promou la sensibilització de la societat en els principis de l'economia circular.

Per assolir aquest objecte s'han marcat els objectius següents:

1. Els objectius bàsics mínims de la política d'economia circular amb l'horitzó 2035 es graduen en el temps. Els objectius intermedis es determinen segons el que estableix aquesta Llei i l'Estratègia d'economia circular. Aquests són:

a) Augmentar els percentatges de preparació per a la reutilització i el reciclatge dels residus fins a assolir, com a mínim, els nivells establerts en les directives de la Unió Europea corresponents per als períodes 2025 (55%), 2030 (60%) i 2035 (65%), els quals s'integren i s'actualitzen en el programa corresponent de l'Estratègia d'economia circular quan escaigui.

b) Reduir la generació de residus urbans un 15% l'any 2030 i un 20% l'any 2035, respecte a l'any 2010 i tenint en compte la població equivalent.

c) Situar el consum d'aigua per sota dels 150 litres per persona i dia, considerant la població equivalent.

d) Assolir els percentatges mínims de recollida selectiva que s'estableixin en les directives de la Unió Europea sobre la matèria, per cada període temporal i tipus de residu.

2. Pel que fa al malbaratament alimentari, s'adopta l'objectiu 12.3 dels Objectius de desenvolupament sostenible (ODS), de reduir el malbaratament alimentari un 50% amb l'horitzó 2030.

3. Pel que fa al desenvolupament econòmic, augmentar el percentatge d'empreses basades en esquemes d'economia circular un 25% l'any 2035.

Objectius de la LEC

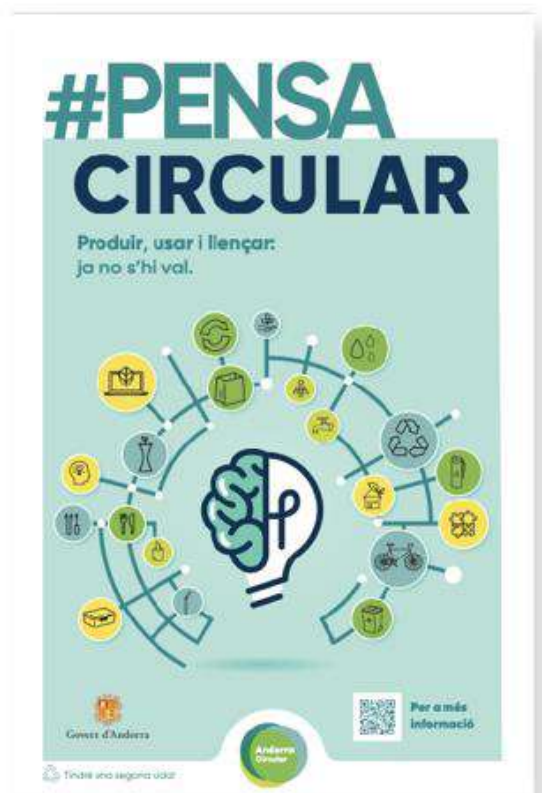
Així doncs, la LEC pretén implicar la totalitat dels actors en aquest canvi d'hàbits: ciutadans, empreses i Administració.

La Llei té set capítols. El primer defineix l'objecte i la finalitat de la Llei i el glossari dels seus termes. El capítol segon se centra en la transició cap a un consum sostenible (posant el focus sobre els productes d'un sol ús, el malbaratament dels aliments i a informar i conscienciar els consumidors). El capítol tercer es dedica a l'economia circular en sectors específics del país (construcció, turisme i restauració i comerç). En el capítol quart es tracta la millora en la gestió dels residus (prevenció, reutilització, reciclatge i valorització dels residus). El capítol cinquè insisteix en el rol exemplar de l'Administració, i finalment els darrers capítols se centren en la tipificació de les infraccions i les sancions.

5.2. CAMPANYA DE COMUNICACIÓ DE LA LEC

La introducció d'una nova llei comporta que s'hagi de donar a conèixer entre els actors implicats la nova normativa, i les seves implicacions i obligacions. Per això, des del Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat es va engegar una campanya d'informació i sensibilització una vegada aprovada la LEC per avisar i informar dels principals canvis que suposa aquesta nova normativa, tant dirigida a la ciutadania com al sector empresarial.

La campanya es va dur a terme durant el període de juny-juliol del 2022 i una segona fase es va fer al setembre del 2022, amb diferents accions com ara cartes i intercanvis amb els sectors, cartells informatius i difusió als mitjans de comunicació (ràdio, televisió, cinema), xarxes socials, pàgina web, etc.

- XS (Instagram, Facebook, Twitter) @CircularAndorra
- Web. www.mediambient.ad/pensacircular

Diferents elements de la campanya de comunicació

ESTRATÈGIA NACIONAL D'ECONOMIA CIRCULAR (ENEC)

La LEC estableix la creació de l'Estratègia nacional d'economia circular (ENEC), que es defineix com el document públic que permet al Govern planificar, coordinar i racionalitzar les accions, les mesures i els projectes encaminats a la consecució dels objectius definits per la LEC, amb l'objectiu principal de fixar un full de ruta per impulsar la transició cap a l'economia circular.

En aquest sentit, l'elaboració d'aquest document ha comptat amb un procés de participació pública en què han pres part els sectors implicats, l'Administració pública i el sector privat. En aquest sentit es va fer una jornada de participació pública el dia 23-9-2022 i es va posar a informació de la ciutadania a través de portal del Govern de participació ciutadana VISC.

L'Estratègia recull el conjunt de totes les accions que estan encaminades a desenvolupar un model d'economia circular a Andorra. I s'ha articulat en 6 eixos estratègics i 21 programes d'acció.

Els eixos estratègics són: Consum sostenible, Sistemes de producció i sectors econòmics, Pla nacional de residus, Transició social, Rol exemplar de l'Administració i Governança i seguiment.

L'ENEC va ser aprovada en la sessió del Govern del 9 de novembre del 2022 i es va publicar al BOPA núm. 135, del 16-11-2022, i està disponible a la pàgina web de Medi Ambient: <https://www.mediambient.ad/estrategia-nacional-d-economia-circular>.

PLA NACIONAL DE RESIDUS – HORIZÓ 2035

Com s'ha comentat anteriorment, després de la finalització de l'anterior Pla nacional de residus 2001-2020, calia treballar en un nou pla nacional de residus que tingués en compte les noves tendències i estratègies en matèria de residus, i que estigués lligat amb els principis que marca l'economia circular.

D'aquesta manera la LEC va preveure tenir en compte que la gestió eficient dels residus és una part important de l'economia circular, i que el Pla nacional de residus, tal com es defineix a la Llei 25/2004, del 14 de desembre, de residus, quedés integrat dins de l'Estratègia nacional d'economia circular; i, a més a més, estableix que el PNR ha d'incorporar un estudi sobre els fluxos dels residus d'Andorra, dividits per sectors.

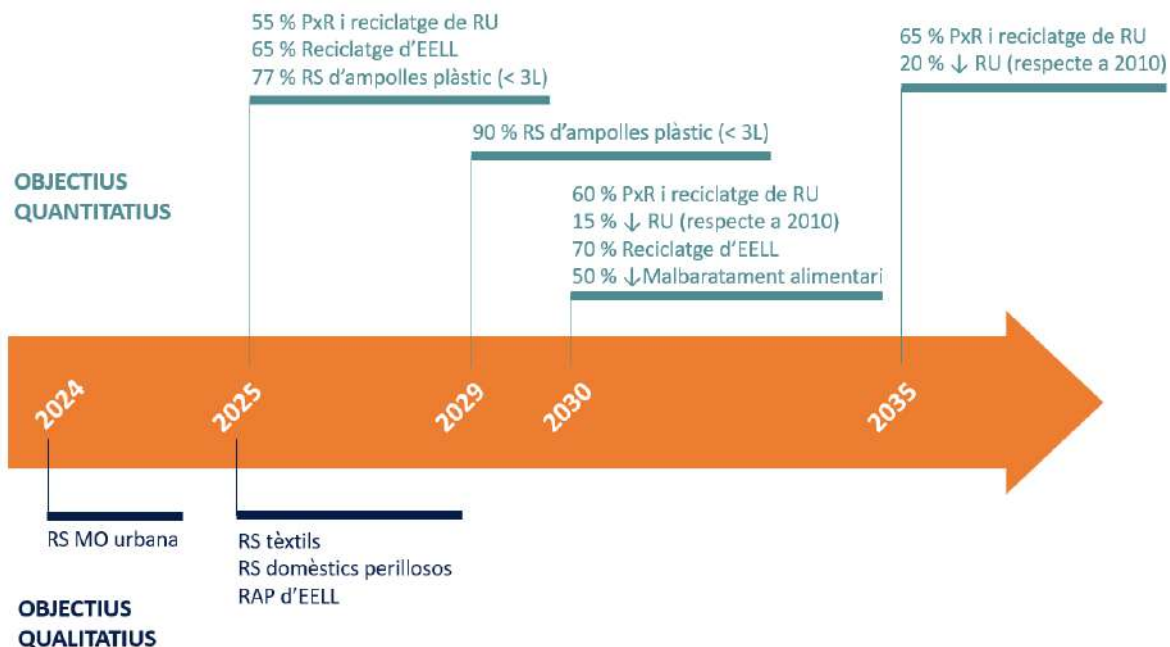
Així doncs, l'ENEC va preveure que el nou PNR a l'horitzó 2035 quedés inclòs en el document i en vertebrés l'eix estratègic 3, però amb entitat pròpia.

L'estructura i els continguts són els següents:

1. Diagnosi
2. Principis, objectius i escenaris de futur
3. Programes i actuacions (2023-2027)
4. Pla de comunicació (2023-2027)
5. Estudi de fluxos de residus per sectors

En el document de "Diagnosi" s'ha fet una anàlisi de la normativa existent en matèria de residus tant a escala nacional com internacional, així com una recopilació i anàlisi de les dades recollides i la gestió dels residus generats, i també un resum de les instal·lacions de tractament de residus existents. Finalment, s'ha avaluat el compliment dels objectius establerts en el PNR 2001-2020.

El document de "Principis, objectius i escenaris" fixa els objectius del nou PNR – Horitzó 2035, que s'alineen amb els objectius definits per la normativa europea vigent i també amb els objectius bàsics mínims de la Llei d'economia circular. També s'estableix l'escenari de futur necessari per assolir els objectius marcats.

El document de “Programes i accions 2023-2027” s’ha estructurat en sis programes d’acció amb 31 actuacions en total, de les quals 10 accions es consideren actuacions estratègiques; es detallen a continuació:

- Programa 1: Prevenció (PRE)
 - Pla de prevenció de residus
 - Prevenció del malbaratament alimentari
 - Reducció dels productes d’un sol ús
- Programa 2: Preparació per a la reutilització (PxR)
 - Foment de les deixalleries com a espais de reutilització i PxR
- Programa 3: Reciclatge (REC)
 - Implementació de nous models de recollida i millora dels existents i gestió de les diferents fraccions
 - Circuits alternatius per a productors singulars
- Programa 4: Responsabilitat ampliada del productor (RAP)
 - Determinació de les fraccions susceptibles de RAP i metodologia d’implementació
- Programa 5: Instal·lacions de gestió de residus (IGR)
 - Seguiment, control o optimització del CTRASA
- Programa 6: Governança, avaluació i seguiment (GAS)
 - Anàlisi i optimització del cost de la recollida i/o gestió de les principals fraccions
 - Enfortiment del paper de la Comissió de Desenvolupament i Coordinació del PNR

El document “Pla de comunicació 2023-2027” consta de 20 accions de comunicació, que tenen per objectiu sensibilitzar, informar i comunicar les diferents accions plantejades en els programes i accions del PNR, i fomentar-les, tenint en compte el públic objectiu destinatari de cada acció.

Finalment, seguint les disposicions marcades a l'article 7 de la LEC, s'ha incorporat al PNR un “Estudi de fluxos dels residus d'Andorra per sectors”, en què s'ha fet una anàlisi de la generació dels residus per als principals sectors econòmics del Principat. En aquest cas, s'han establert els fluxos següents: ciutadania, comercial i serveis, hoteleria i restauració, pistes d'esquí, construcció, petites indústries i tallers de vehicles, instal·lacions de tractament d'aigües residuals (EDAR) i Centre de Tractament Tèrmic de Residus de la Comella (CTR), i agricultura, ramaderia i silvicultura.

El document del nou Pla nacional de residus Horitzó 2035 va ser aprovat pel Govern el 22 de desembre del 2022 i publicat al BOPA núm. 4, de l'11-1-2023. Està disponible a la pàgina web de Medi Ambient: <https://www.mediambient.ad/residus>.

ALTRES NORMATIVES RELACIONADES EN MATÈRIA DE RESIDUS

- Llei 2/2022, del 20 de gener, per a l'adaptació de la societat pública Centre de Tractament de Residus d'Andorra SA com a instrument de gestió directa.
- Decret 331/2022, del 17-8-2022, pel qual s'aprova la llista dels productes de plàstic d'un sol ús dels quals es prohibeix la producció, la importació i la introducció en el mercat andorrà.
- Decret 334/2022, del 17-8-2022, pel qual s'aprova el Reglament del programa d'ajuts a la promoció de l'economia circular.
- Edicte del 17-8-2022 pel qual es fa pública l'obertura de la convocatòria dels ajuts a la promoció de l'economia circular per al 2022. → Ajuts a sis empreses (150.000 € el 2022).

5. GESTIÓ DELS RESIDUS URBANS A ANDORRA

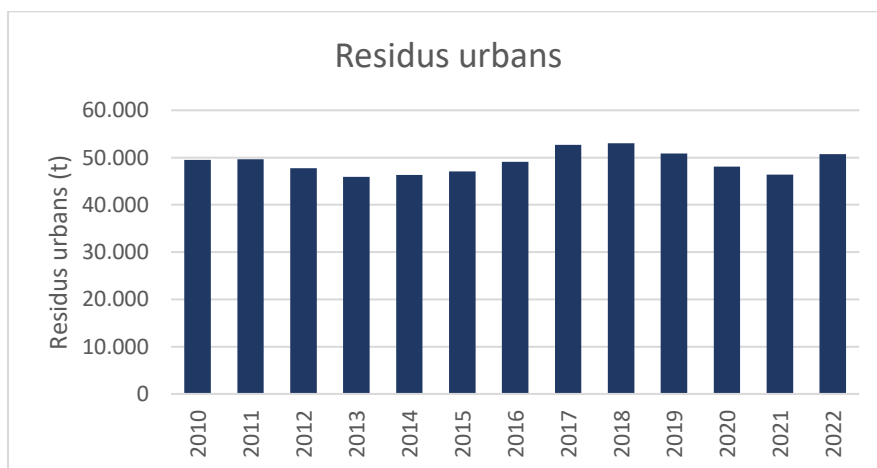
D'acord amb la Llei 25/2004, del 14 de desembre, de residus, els **residus urbans** són els generats en domicilis particulars i els generats en comerços i serveis. En aquest sentit, i prenent com a guia la nova Directiva UE 2018/851 del Parlament Europeu i del Consell, del 30 de maig del 2018, per la qual es modifica la Directiva 2008/98/CE, sobre els residus, es consideren com a residus urbans la fracció de rebuig d'origen domèstic, les fraccions recollides selectivament com el paper i el cartró, el vidre, els envasos, el tèxtil, els olis vegetals usats, els medicaments, les piles i la matèria orgànica, els residus voluminosos com mobles i matalassos, i tots els residus recollits de manera segregada i aportats a les deixalleries comunals, com metalls, residus d'aparells elèctrics i electrònics, tòners, fluorescents i envasos de pintures. També s'hi inclouen els residus del sector comercial i serveis i de la petita indústria aportats a la deixalleria industrial. No s'hi inclouen els residus de la producció, l'agricultura, la silvicultura, les estacions de tractament d'aigües residuals i les plantes de tractament de residus, els residus procedents dels vehicles al final de la seva vida útil i els residus de la construcció.

Els residus urbans generats a Andorra l'any 2022, agrupats per la jerarquia de gestió, són els següents:

Tipus de residus	Tones
PREPARACIÓ PER A LA REUTILITZACIÓ	74
RECICLATGE (inclou altres valoritzacions diferents de l'energètica)	17.736
VALORITZACIÓ ENERGÈTICA	32.217
ELIMINACIÓ	689
Total	50.716

Taula 2. Dades dels residus urbans generats a Andorra segons la jerarquia de residus

Al gràfic següent es mostra l'evolució dels residus urbans generats en els darrers anys, segons la definició de residus urbans de la Directiva UE 2018/851.

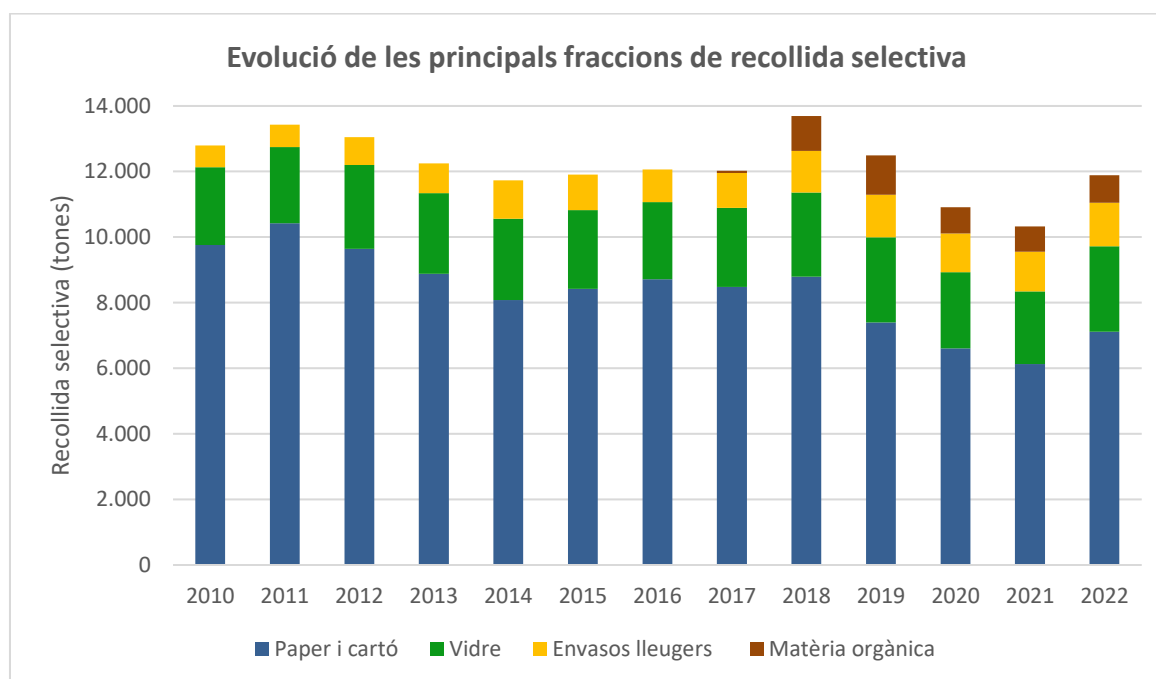

Gràfic 3. Evolució dels residus urbans (segons la definició de la Directiva 2018/851)

5.1. PREPARACIÓ PER A LA REUTILITZACIÓ I EL RECICLATGE

La recollida selectiva de les principals fraccions (paper i cartró, vidre i envasos lleugers) està ben implantada avui dia al país; s'hi han d'afegir les recollides selectives d'altres residus com els tèxtils, les piles, els olis vegetals, els RAEE i els voluminosos. Durant els darrers anys s'ha incorporat la recollida selectiva de matèria orgànica dels grans productors.

En el gràfic següent es mostra l'evolució de les principals fraccions reciclables recollides selectivament: paper i cartró, vidre, envasos lleugers i matèria orgànica dels grans productors.

Gràfic 4. Quadre de l'evolució de les principals recollides selectives

Com es pot observar al gràfic, la recollida neta selectiva de les principals fraccions el 2022 ha estat superior a la del 2021. Aquest fet estaria relacionat amb la recuperació econòmica després de la situació d'emergència sanitària pel coronavirus SARS-CoV-2 que es va produir durant els anys 2020 i 2021, i s'han assolit, doncs, xifres de recollida selectiva similars a les de l'any 2019.

Les variacions de les principals fraccions recollides selectivament (vidre, envasos lleugers, paper i cartró) l'any 2022 són les següents:

	2021	2022	Variació respecte a l'any anterior
Vidre	2.221	2.601	+17,1%
Envasos lleugers	1.209	1.332	+10,2%
Paper i cartró	6.126	7.118	+16,2%

Taula 3. Variació de les principals fraccions recollides selectivament

Pel que fa a la recollida selectiva de matèria orgànica per part de grans productors, la quantitat recollida el 2022 ha sigut superior a la de l'any anterior. Tot i que no s'ha assolit l'objectiu marcat de 1.000 t anuals, els valors són propers. Aquest fet es pot relacionar amb el fet que alguns dels establiments voluntaris no han continuat amb el servei, i que les quantitats recollides en establiments com ara els comerços obligatoris i les escoles han disminuït en relació amb anys anteriors.

	2021	2022	Variació respecte a l'any anterior
Matèria orgànica	768	836	+8,8%

Taula 4. Variació de la recollida selectiva de la matèria orgànica per part de grans productors

En línies generals, aquest any s'ha produït un augment important de les quantitats recollides de les fraccions de vidre, envasos lleugers, paper i cartró i matèria orgànica, que estan relacionades principalment amb el sector de serveis (hoteleria, comerços), que s'ha recuperat dels efectes de la pandèmia i ha tornat a uns nivells similars als del 2019.

En la darrera revisió del PNR per al període 2017-2020, l'objectiu de reciclatge fixat per al 2020 era del 50% (incloent-hi la preparació per a la reutilització), en consonància amb els criteris de la Directiva 2008/98/CE, de residus. Aquest objectiu s'ha mantingut vigent per al 2022, atès que el nou PNR - Horitzó 2035 va ser aprovat a finals d'any, concretament el 22 de desembre del 2022.

El càlcul de l'índex de reciclatge per a l'avaluació del compliment dels objectius es fa d'acord amb la Decisió 2011/753/UE de la Comissió, del 18 de novembre del 2011, per la qual s'estableixen normes i mètodes de càlcul per verificar el compliment dels objectius previstos a la Directiva 2008/98/CE. Aquesta decisió permet calcular l'índex de reciclatge mitjançant quatre mètodes diferents:

- Mètode 1: la preparació per a la reutilització i el reciclatge de residus domèstics de paper, metall, plàstic i vidre.
- Mètode 2: la preparació per a la reutilització i el reciclatge de residus domèstics de paper, metall, plàstic, vidre i altres tipus individuals de residus domèstics o de residus similars d'altres procedències.
- Mètode 3: la preparació per a la reutilització i el reciclatge dels residus domèstics.
- Mètode 4: la preparació per a la reutilització i el reciclatge dels residus urbans.

Els darrers anys Andorra ha utilitzat el mètode de càlcul 1, basat en les principals fraccions de recollida selectiva (paper i cartró, vidre i envasos lleugers).

El **percentatge de reciclatge** obtingut ha estat **del 49,3%**, valor dos punts superior al de l'any anterior; així doncs, s'ha assolit l'objectiu marcat per al 2020, del 50% en pes dels residus destinats a la preparació per a la reutilització i el reciclatge.

5.2. ALTRES VALORITZACIONS DE RESIDUS

Olis vegetals: es tracta dels olis vegetals usats, generats a les cuines domèstiques i a les cuines del sector de l'hoteleria. La segregació d'aquest residu d'olis vegetals és obligatòria per al sector de l'hoteleria, d'acord amb el Decret relatiu a la declaració del sector de l'hoteleria com a productor singular de residus d'envasos, de vidre, de cartró i d'olis vegetals usats, del 9 d'abril del 2008. La recollida de l'oli vegetal és un servei públic gratuït que es presta des de l'any 1997 mitjançant una concessió administrativa del Govern.

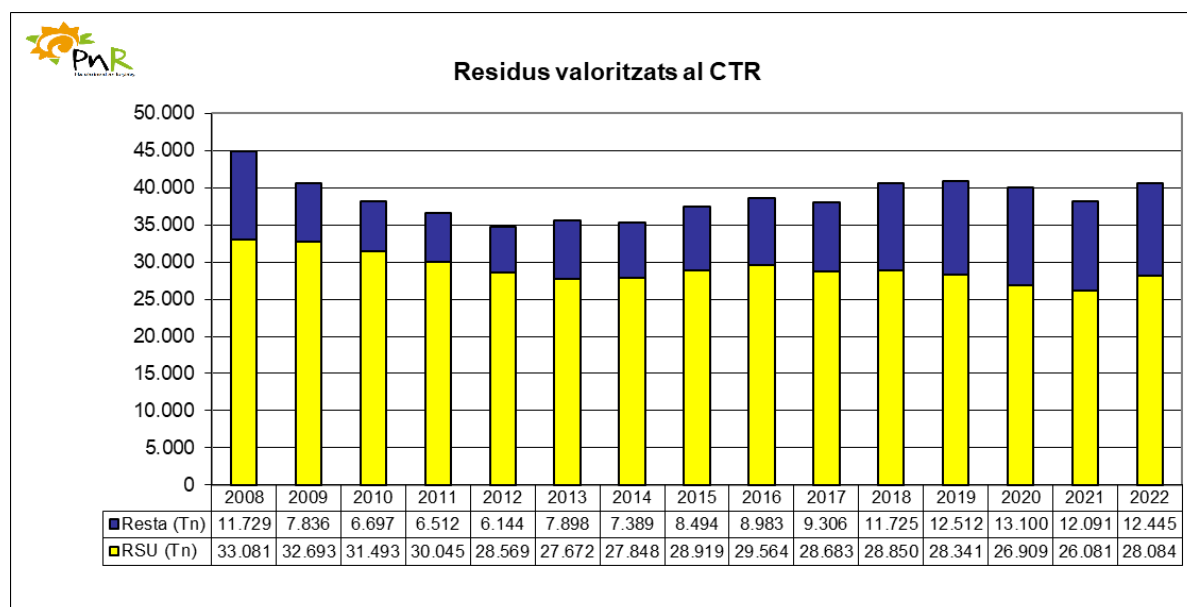
L'oli vegetal recollit a diversos punts del territori l'emmagatzema un gestor autoritzat i posteriorment s'exporta per valoritzar-lo en la producció de biodièsel. Durant l'any 2022 s'han recollit 332,5 t, cosa que representa un 26% més respecte a l'any anterior.

Residus carnis: els residus carnis es valoritzen energèticament al CTR; només les quantitats rebudes durant les aturades tècniques del CTR són exportades per valoritzar-les energèticament i en la producció de biodièsel. Durant l'any 2022 s'han exportat 29,3 t.

5.3. VALORITZACIÓ ENERGÈTICA DE RESIDUS AL CTR

Els residus domèstics i els assimilables a urbans es valoritzen energèticament al CTR, de manera que, mitjançant el procés de combustió, es recupera una part de l'energia en forma d'electricitat i a partir de l'any 2020 en forma de calor, que s'aprofita mitjançant la nova xarxa de calor urbana a Andorra la Vella.

L'any 2022 s'han rebut a la planta **40.529 tones** de residus d'Andorra.

Gràfic 5. Residus rebuts al CTR procedents d'Andorra

A més, el CTR ha valoritzat energèticament 9.329 tones de residus sòlids urbans pretractats procedents de la Cerdanya, per complir l'autorització del Govern d'importar un màxim de 10.000 t a l'any de residus urbans pretractats procedents de la Cerdanya, que corresponen al 18,7% del total dels residus valoritzats energèticament pel CTR.

La valorització energètica de la totalitat dels residus ha generat **18.760 MWh** d'energia elèctrica, que s'han injectat a la xarxa elèctrica de FEDA, i **11.441 MWh** d'energia tèrmica, que s'han injectat a la xarxa de calor de FEDA-Ecoterm.

El possible decalatge entre les dades publicades pel CTR i les dades del gràfic anterior es deu a la quantitat de residus que ha rebut el Centre l'any 2022 i que s'han emmagatzemat, i que, en acabar l'any, no s'han valoritzat energèticament.

5.4. ALTRES VALORITZACIONS ENERGÈTIQUES

Medicaments citotòxics i citostàtics: són recollits directament per gestors autoritzats al Servei Andorrà d'Atenció Sanitària (SAAS) a causa de la seva alta toxicitat. Després són exportats a una planta de valorització energètica autoritzada fora del país.

5.5. RESIDUS DESTINATS A L'ELIMINACIÓ

Residus especials recollits selectivament en petites quantitats: es tracta de residus específics que poden ser perillosos, com per exemple piles, tòners, fluorescents, residus fotogràfics, pintures, medicaments caducats, aerosols, etc., que es produeixen en petites quantitats i que són aportats per particulars a les deixalleries comunals o per industrials a la deixalleria industrial. Aquests residus s'exporten de manera conjunta a una planta de transferència de residus, on es valoritzen els elements valoritzables i s'eliminen de forma segura els elements no valoritzables. La part valoritzable és minoritària; per això es comptabilitzen com a eliminats, tot i que se'n fa una valorització prèvia.

Residu de la neteja viària: es tracta del residu generat en la neteja de la xarxa viària. El contingut elevat de sorra i pedres d'aquesta tipologia de residu fa que la valorització energètica al CTR sigui inviable i, per tant, s'exporta per dipositar-lo en un abocador controlat.

Govern d'Andorra

www.mediambient.ad